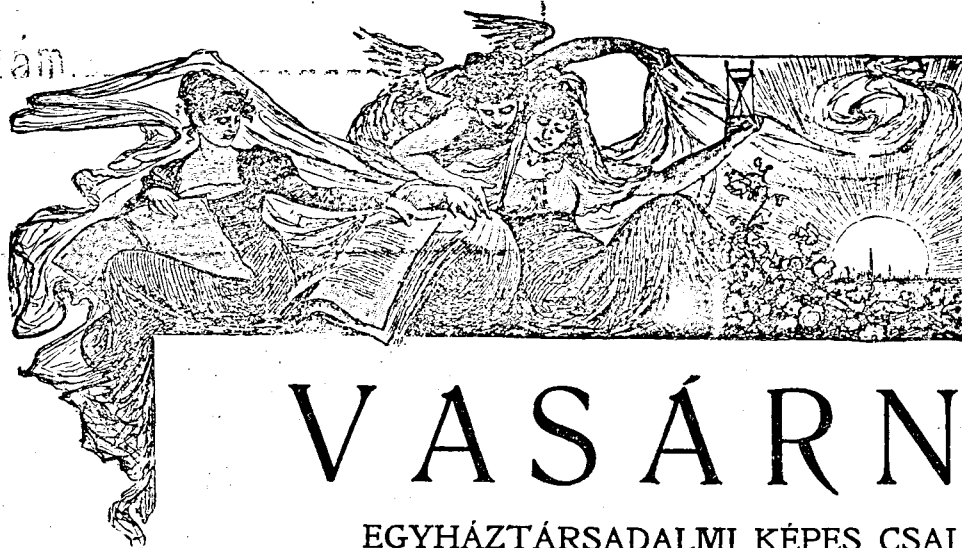

szám.

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:
minden vasárnap.
ELŐFIZETÉSI AR:
Egy évre 4 kor. Negyedévre 1 kor
Fél évre 2 kor. Egy szám ára 10 fill

Isten országa felé.

Az ünnepeknek ismét vége van. A világtörténelem páratlan eseménye és annak előzményei ismét lejátszódtak a keresztyén emberiség lelki világában és a Jézus születése felett az elmúlt napokban is millió—meg millió hívő lélek örvendezett. De, hogy az ünnepeknek vége van, az emberek ismét levetik az ünneplő ruhát, újra belemerülnek a hétköznapi élet szürkeségébe és aztán ki törődik többet Jézussal és a szeretet országával?..

Senki!.. Az emberek mennek, haladnak a maguk földi céljaik felé, mint azelőtt a míg egy új ünnepre hívő harangszó fel nem rázza ismét őket az élet egyhangúsága közül. És ez így megy, így váltakozik ezer és ezer esztendő óta. A hívő lelken pedig, ki az emberiségnek ez örökös egyhangú váltakozását látja — egy szent aggodalom vesz erőt. egy borus gondolat küzdökdi vele: vajjon mikor jön el, mikor valósul meg-e földön az Isten országa?!..

Ennél nagyobb, fontosabb kérdés aligha lehet egy hívő keresztyén előtt. 19 száz éve, hogy az Ildvezítő eltávozott e földről; 19 száz éve, hogy az emberiségnek szent örökségül egy ország megvalósítását hagyta, mely ország aszeretetnek, igazságnak és békének országa leend.

És ime, még ma is, annyi idő után, ez ország eljövetele csak szent váradalom.

Ha csak magunk körül is széttekintünk az emberek között, mennyi bünt, mennyi hitetlenséget, önzést, káromlást látunk, hallunk. Az anyagi javakért folyó küzdelem zajával tele van a levegő. Az élet nagy küzdelel megállás nélkül folyik a harc a mindennapiért és e küzdelemben ma is oly kevés a szeretet az emberek szívében, mintha csak e tekintetben semmit sem haladott volna a világ. Az erős, a hatalmas ma is szeretet, irgalom nélkül eltíporja a gyöngét, csakhogy ő elérhesse boldogulását. Az önzetlen, embertársa iránt hevülő szeretet, ma is elrejtve fekvő drága kő, melyre csak igen ritkán bukkanunk. A népek halálos harczai sem szünetelnek. Egy darabka föld bírhatásáért ma is ezerek vére áztatja a földet, ezerek jajkiáltása kér igazságot, szeretetet az égtől. Mindezt látva, tapasztalva, csüggedve kérjük: eljön-e hát valaha e földre az Isten országa? . . .

Eljön! — Mert lelkünknek egy titkos szent vágya sugja, hogy el kell jönnie. Itt e földön kell valamikor ez országnak megvalósulnia, mert nem a mennynek, hanem a földnek van szüksége amaz új égre és új földre, melyben szeretet és igazság lakozik. E csak bünnel és nyomorral teljes földnek van szüksége arra, hogy ezektől

megváltassék és leszálljon ide ama menynei Jeruzsálem, melyben az Isten hajléka az emberekkel lészen (Jel. XXI.). Eljön, mert Isten akarta, hogy eljöjjön. Sőt többet mondhatunk: immár itt van, közöttünk van, csak szemek kellenek a látására. E világ hiábavalóságairól el kell fordítani szemeinket, ha e lelkiország látható jeleiből olvasni akarunk. Az alapját rég lerakta az Idvezítő. A kicsiny mustármagot rég elhintette az emberiség lelkivilágába és annak, ha megvanak létföltételei, terebélyes fává kell növekednie.

Az Isten országának eszméje, már sokban átfurmálta az egész emberi társadalmat és ez a formálódás ma is folyton tart. A rabszolga kezéről rég lehullott a bilincs. A zsarnok trónok és bitorló kényúrak eltűntek és elpusztultak. Emberek, népek kapták vissza szabadságaikat, jogaikat, mert Isten országában mindenek szabadok, ott nincsen szolga és nincsen úr. A mai társadalmi osztályok válaszfalait is rendre porba dönti, mert Isten országában nincsen sem születési, sem vagyonnal szerzett jog, ott mindenek Isten gyermekei csak. Államok, népek, az államban az ezer különféle intézmények ma már mind Isten országát szolgálják, végeredményében annak megvalósulását munkálják, mert egy keresztyén jól berendezett állam Isten országának halvány földi képe és a való igazolja, hogy napjainkban azok a legvirágzóbb államok, egyesületek, melyek Isten országa céljait a leghatásabban szolgálják.

És ha tovább kutatunk Isten országa látható jeleiért az emberiség mai életében, ime szemeink előtt egy gyönyörű látkép tárul fel. Látjuk a különböző keresztyén egyházakat, ma már az egész föld kerekéségén, hogy mint igyekeznek az Isten országának tagokat nevelni Krisztus evangéliumával, még a föld legsötétebb részein is. Látjuk a tudományt, irodalmat, művészeteket Isten országa szolgálatában. A tudós, ki elméje világító mécsével a teremtett világ titkainak mélységeibe száll le, csodálatos dolgokat hoz fel onnan és mond el az emberiségnek Isten hatalmáról, bölcseségéről. A költő érző szívének csodálatos dallamaival ezerek lelkét emeli fel a porból és indítja hálára Isten iránt. A művész néma szobrával vagy képével millió meg

millió embert tanít az örök igazra, szépre, jóra. Látjuk a technikának bámulatos gyümölcsseit: a vonatokat, a gőzhajókat amint a világ minden részébe elviszik az evangéliumot, az Isten országa magvait, hogy megörvendeztessék és újjászüljék a sötétben élő emberi lelkeket. Látjuk a villamosságnak csodás erejét, amint az irgalom és felebaráti szeretet szolgálatában áll, látjuk gyönyörű fényét, mely beragyogja éjjel a gyári műhelyeket, a városokat, hogy tova űzze a könnyen megeső emberek elől a bűnre csábító sötétséget. Látjuk a mai harczmező rettenetes és ezer halált osztó bombáit, melyek mihelyt annyira tökéletesek lesznek, lehetlenné fogják tenni a véres háborút és békét fognak árasztani az egész világra. És én látom a messze jövőben, hogy a mikor elhelyezkednek véglegesen egymás mellett a föld népei ez óriási gömbön, mikor betelnek az emberek e föld javaival és dicsőségével, önmagukkal kelnek harcra, hogy önlelküket hódítsák meg annak az országnak számára. melynek alapja a lelkekben van és a mely ország Istennek országa, mert a szeretetnek, igazságnak és békének országa leend.

Nincs miért hát elcsüggednünk, ha napjainkban Isten országa eljövételére gondolunk. Ha e világon minden fejlődik, halad, az ember sem maradhat el és e fejlődésnek csak örvendhetünk, mert egész földi világunk előtt egy az utolsó és végső cél: az Isten országa! Munkára hát keresztyén testvéreim! Bárminő munkában, bármily körödben Isten országa legyen végső célnod, mert minden egyéb földi alkotásod elmulik és elenyészik az időben, de az a kő, vagy téglácska, a mit Isten országa fölépítéséhez a saját, vagy embertársad lelkébe hordasz, az megmarad és tisztán fog ragyogni az időknek végéig.

Dengel Géza
ref. lelkész.

„Alázzátok meg magatokat az Ur előtt és felmagasztal titeket.”
(Jakab 4:10.)

Maga Jézus is erre tanította az embereket a Hegyi prédikációban ezt mondván: „Boldogok az aláztatok, mert ők örökség szerint birják a földet.” Példát is mutatott erre, mert aláztatos volt a kereszt haláláig. A gyakorlati élet is nagy mértékben igazolja e bibliai mondat igazságát, mert magok az emberek is gyűlölik azt a ki kevély, felfuvalkodott.

AZ ÁRVA GYERMEKRŐL.

Leszállott az alkony,
Estve kezd már lenni:
Ugy siet mindenki
Aludni, pihenni.

Szegény árva gyermek
Bolyong az utfélen,
Nincs egy árva lélek,
Segíteni szegényen.

Nincs. Mindenki alszik
Tündérálmát szöve . . .
Ki visel így gondot
A kis szenvedőre ?

Az, aki mindent lát,
S a jait meghallgatja,
A szenvedők, árvák
Gondozója, atyja.

Az, kinek kezében
Boldoggá lesz minden;
Az visel gondot rá:
A nagy, a jó Isten!

Péter Gábor.

Az új énekeskönyv kibocsátása alkalmából.

Köztudomásu, hogy a magyarországi ref. egyház már harminc év óta készíti elő az egyetemes énekeskönyv tervezetét. Ez a hosszura nyult munkálat természet szerint, de zsinati határozat szerint is, érinti a mi erdélyrészi egyházkerületünket is. Legutóbb, mikor régi énekeskönyvünk példányai elfogytak, csak fél-kiadást rendeztünk belőle, hogy az esetleg addig elkészülő egyetemes énekeskönyv elé, a magunk részéről, akadályt ne gördítsünk.

Azonban, a mint mindnyájan tudjuk, a legközelebbi zsinat az elébe terjesztett tervezetet nem fogadta el, hanem új bizottságot rendelt annak elkészítésére, s ezzel az egyetemes énekeskönyv ügyét ismét bizonytalan időre elhalasztotta.

Ilyen körülmények között, mivel régi énekeskönyvünk példányai újra elfogytak, az erdélyi ref. egyházkerület állandó Igazgató Tanácsa azt határozta, hogy addig is, a míg az egyetemes énekeskönyv elkészülne, javítva és újítva adja ki a régit; s ezzel is, a mennyire lehet, igyekszik előkészíteni, egyengetni az egyetemes énekeskönyv elfogadásának útját. Erre az előkészületre különösen nekünk, erdélyieknek van a legnagyobb szükségünk; mert külön, a magyarországitól lényegesen elütő énekeskönyvünk lévén, az egyetemes énekeskönyv átvételével járó rázkodás is minket ér a legjobban.

Ettől a gondolattól vezetve, legelőbb is azzal akart tisztába jönni az ig. tanács, hogy a régi énekeskönyv anyagából mely énekekhez ragaszkodik leginkább a közönség? Ezért az egyházmegyék útján, az egyházközségek presbiteriumaitól véleményt kért be, a beérkezett vélemények összegezésére és mérlegelésére egy hat tagu bizottságot nevezett ki, a mely a maga véleményét is latba vetve, egyenként kijelölte azokat az énekeket, melyek a régi énekesből az újba is átveendőek voltak.

Igy került össze ez énekeskönyv anyagának régi fele. A máshonnan, nagyobbrészt a Próbáénekekből vett énekek között is vannak régiek; mivel azonban a mi régi énekeskönyvünkben nem voltak benne. a bizottság megállapodása szerint azok is mind az új énekek csoportjába jutottak, kivéve egy pár zsoltárt, a mely a régi zsoltárok közé van beosztva.

Hogy ez az énekeskönyv csakugyan átmeneti természetű, mutatja beosztása is. A régi énekeskönyvből megmaradt énekek kivétel nélkül megtartották régi számozásukat, hogy esetleg a régi énekeskönyv is használható legyen. Az új énekek külön csoportban, de lehetőleg a régi beosztásának sorrendjében, arab számok alatt vannak. Az átmenetet azzal is meg akartuk könnyíteni, hogy lehetőleg minél több régi éneket igekeztünk a maga változatlanágában felvenni; s valóban alig van olyan nevezetesebb alkalom, melyre énekvezéreink a régi anyagból kellő számú énekekkel ne rendelkezhetnének.

Legnagyobb eltérés a régi és új énekeskönyv között a dallamoknál mutatkozik. De ez csak látszólagos; illetőleg a nagy különbség csak az énekeskönyvek között van meg, és nem a valóságban. Mert hiszen mindnyájan tudjuk, hogy a mi régi énekeskönyvünk dallamai ritmizáltak ugyan, de éneklésünk a valóságban chorál-szerű, lassú, egyenletes beosztású. Ehhez a jelen énekeskönyv dallamai, bár azok is ritmizálva vannak, sokkal közelebb állnak, mint régi énekeskönyvünk sokszor nagyon is erőltetett ritmusú dallamai. E mellett a dallamok menetét, még a sokak előtt kedvetlen, de néha szükséges kötések (melizmák) megtartásával is igyekeztünk a régihez minél közelebb tartani, hogy ezzel is az átmenetet megkönnyítsük.

Általában mindenben, úgy a szövegeknél, mint a dallamoknál, igyekeztünk mérséklettel eljárni s törekedtünk megtalálni azt a középutat, mely a múltból a jövőbe, a régiből az újba lehetőleg zökkenés nélkül vezet át.

Hogy törekedésünk siker nélkül ne maradjon, s hogy e kiadáshoz fűzött reményeink teljesedésbe menjenek, most már egyházkerületünk vezető embereinek s főleg énekvezéreinknek jóakaratu gondosságától függ. *Ha az énekvezérek az iskolákban és vasárnapi összejöveteleken lelkiismeretesen tanítgatják az iskolás gyermekeknek és serdültebb ifjúságnak az új*

énekeket s az újonnan ritmizáltak dallamait: rövid időn kitisztázhatjuk magunkat abból a rossz hirnéből, melybe a mi erdélyrészi egyházi éneklésünk révén lassanként, nem is egészen igazságosan, belejútottunk.

Ezzel a biztató reménnyel búcsúzunk el 70 év óta változatlan régi énekeskönyvüinktől s ezzel a jól-eső várakozással bocsájtjuk magasztos útjára az újat. Szolgáljon Istennek dicsőségére s az emberi sziveknek vigasztalására.

Seprődi János.

Az egyházi vagyon rendeltetése.

Az egyházi vagyon rendeltetése, adományozásának célja kezdetben igen szép, tiszteletreméltó volt. Még a 4. században, csaknem kizárólag jótékony célú intézetek létesítésére fordítottatott annak jövedelme. Melyben részesedtek a szegények, az árvák, az özvegyek és betegek mellett gyakorta az idegenek is.

Lassan-lassan azonban, a mint az állam és egyház érdekszálai mind inkább-inkább összefonódtak; a mint a főbb állami hivatalokba befurakodtak az egyháziak; a mint a kezökben levő hatalomnál fogva az uralkodók választására döntő befolyást gyakoroltak: elveszítette az egyházi vagyon rendeltetésének igazán szép célját. Alacsony, önző érdekek szolgálatába került. Feledve lettek a szegények, a betegek, az árvák és özvegyek, egyedüli cél, a rengeteg vagyon felhasználásával az egyháziak teljes függetlenítése az államtól, az uralkodóktól.

Fejlődésének magasabb pontján érdekesen vizsgálja meg e kérdést VII. Gergely pápa eljárása, ki amaz elkeseredett küzdelmet, mit ő az egyházi hivatalok adományozása és a hivatalnokok beiktatása kérdésében vívott a fejedelmekkel, általában a földesurakkal: oly módon iparkodott dülöré juttatni, hogy a papság minden eddigi világi jogának élvezete mellett is az államtól teljesen független legyen. Mert egy szegény s épen szegénysége miatt politikai befolyásra nem vergődött paphadsereggel a pápaság soha sem emelkedik arra a magaslatra, hol mint Istennek képzelt helyettese koronás fők nyakát tapodja szentséges papucsával.

Hazánkban ennyire nem merészkedett a pápaság és a papság; még a VII. Gergely által bevezetett nehéz és hosszas küzdelem is III. Sándor pápa és III. István királyunk között békésen oldatott meg, hogy az egyházi vagyon egyik rendeltetésétől el ne essék úgy t. i., hogy a király az elhalt főpapok javaira nem küld világi, hanem egyházi embereket, hogy így egyházi és jótékonycélokra fordíttassanak azok. Egyházi célok: az egyház alsóbb és felsőbb hivatalnokainak, a tanintézetek tanárainak, tanítóinak tisztességes díjazása. És a főpapoknak dúsgazdag, fejedelmi fizetése,

mi 600,000 koronától felmegy egy millió koronáig is egyiknek s másiknak.

Mai rendeltetése továbbá a róm. katolikus vallás ügyeinek minden irányban előmozdítása, püspökségek, káptalanok, papnöveldek, paplakok felállítása s fentartása a vallástanításáról gondoskodás, elagott papok, szegényebb szerzetek segélyezése; tanintézetek fentartása alsóbb és felsőbb fokozatokon, árvaházak, menházak, szegényházak alapítása, segélyezése és így tovább.

Fontos rendeltetése volt az egyházi vagyonnak, hogy annak ellenében hadi szolgálatot kellett végezni. A püspökök személyesen tartoztak táborba szállni csapataikkal s ott a főpapi tiszt mellett a hadit is teljesíteni. Így a szomoru végű mohácsi csatában is részt vettek hazánk főpapjai, kik közül 2 érsek és 5 püspök el is esett.

Természetesen e hadi szolgálat teljesítése ma már megszűnt.

Az egyházi vagyon rendeltetési célja ez idő szerint tisztán egyházi, a mint azt fentebb vázoltuk. És e tekintetben elítélés alá nem jöhet, csakis a főpapok óriási fizetése tekintetében. Mert fölötte sok egyházi vagyon fordítatik az ő privát céljaira, melyek között elítélendő is van elég s melyek közül a néhai kassai püspök költséges passziói a tisztesség határán jól innen vannak. Ambár az ő rengeteg pazarlása helyett is sok didergő árvának lehetett volna ruhát és kenyeret, meleget adni. Hanem az meg határozottan kárhöz-tatandó, a mikor a protestánsokat nem épen válogatott, hanem Pázmány-féle hangon dorongoló, csipkedő, r. katolikus sajtótse gélyeztetik busásan az állami jellegű egyházi vagyonból. Az pedig kritikán alól áll a mikor elszegényedett, nyomoruságba jutott protestánsokat fizetnek meg vele, ha pénzért áttérnek az egyedül idvezítő egyház kebelébe. Talán szebb volna a cél, ha a botokud-műssziót kenegetnék illetétképen, kik különben is szükölködnek igaz Isten és Krisztus nélkül. Az efféle téves és helytelen vagyon felhasználás adja a tápot a szekulárizáció tüzeinek, miről azonban a közetkező alkalommal.

Molnár Imre.

NEVESD . . .

Nevesd, ha vad láng, izzó gyűlölet
Sáppadt dűhében kél, tör ellened;
Nevesd, ki téged sárral meghajít
Nevesd az ajkak judácsókjait;
Nevesd, kinek keze gyönyörtől reszket,
Mikor szivedből forró vért ereszthet!
Pokol nem éget sebet oly nagyot
Mint, ha nevető arcod azt mutatja,
Hogy tördőfésűk nyomot nem hagyott.

Szabó Jenő.

Mai képünkhöz.

A középkor, a gondolat-rabság kora mindenféle intézményre reányomta a maga jellemző bélyegét. A büntetések terén a középkor szelleme egyfelől a kérelhetetlen szigorban, másfelől a nyilvános megszégyenítésekben nyilvánult. A megszégyenítő büntetéseknek több neme volt: megvesszőzés, szégyenkorona, kaloda. Az utóbbit rendszeren akkor alkalmazták, ha valaki erkölcstelen életet élt, vagy istenkáromlást kö-

vetett el, vagy ha beszélő képességét mások ocsárlására használta. Az elítéltet kalodába zárva a város legforgalmasabb helyén pellengérezték ki. A jövőmezők büntetés nélkül csufolhatták, ingerelhetők sőt köpködhettek is a szerencsétleneket. Megalázó büntetés volt a kaloda, egyszersmind elrettentő is. Nagyobb tisztelettel is emlegették az Isten nevét a kaloda körében, mint manapság.

Isten ígéje.

A csálhatatlan diagnózis.

És nincs teremtmény, mely láthatatlan volna előtte; sőt inkább minden leplezetlen annak szemei előtt.

Zsid. 4, 12.

Ha manapság az orvosi tudományról beszélünk, a melynek oly sokat köszönhet az emberiség, csak a legnagyobb elismeréssel szólhatunk. Valóban! A mit ma a sebészettel elérnek, az igazán bámulatos — jegyezte meg előbbi nyilatkozatomra egyik barátom — de a belgyógyászattal nem úgy van a dolog, csak sötétben tapogatoznak. Pedig ez sem éppen úgy áll. Rövid pár év alatt csodás eredményeket értek el e téren is a kutató elmék.

Nem régen egy jó emberemet látogattam meg. a ki vélt szivbajával egy híres orvosunkhoz fordult tanácsért. Ez Röntgen-féle sugárral vizsgálta meg egész belső részét s örvendő jelentette ki, hogy nincs aggodalomra ok, csak pihennie kell, mert szervezetében semmi baja sincs. Jó emberem bármily megnyugvással is vette az orvos nyilatkozatát, szive mélyén mégis csak ott maradt egy paránya a kétségnek, a mit látva az orvos, megengedte, hogy egy másik beteg embernek Röntgen-sugárral való megvizsgálását nézze végig. Megtörtént ez is. Ott állott előtte az emberi belső rész izenkint, idegenként, az egész belsőszervezet átvilágítva úgy, hogy emberünk is láthatta az egyes szervek egybevágo működését. Meg is nyugodott, bámulva Isten végetlen jóságát, hogy annyi útát-módott adott az emberek egészségé megtartására.

Am ezzel korántsincs minden elérve. A betegségek egész seregei törnek ellenünk és naponként szedik áldozataikat. Hiába minden emberi igyekezet, mert az Isten úgy teremtett bennünket, hogy ne csak egészségben, ép testben éljünk. Ugyanis, mint Isten képmásai nemcsak a testé, hanem a léleké is vagyunk. Mint ilyen lények tulajdonképpen az örökkévalóságra s halhatatlanságra vagyunk teremtve. De az ember sokszor megfélekedezik a lelkiekről, nem ápolja a lelket, nem ennek tisztaságáért él. Sőt ellenkezőleg. Ennek tisztaságát elfedi vétkekkel s bemocskolja bünnel. Így válnak a fájdalnok, bajok, gyöngeségek, betegségek testünk keresztjeivé, a melyek között azonban ha észre térünk, az Urhoz fordulunk, — nekünk is szól a biztató szó: „Gyógyulj meg!“

Tehát a testi bajok és betegségek csak intelmek és figyelmeztetések, hogy a lelkiekre is legyünk tekintettel, mert a lélek betegségei, mindenféle bűnök, még nagyobb veszedelemmel fenyegetik az embert, mint a testi betegségek.

A jó Isten évezredekkel ezelőtt, mielőtt a Röntgen-sugarakat feltalálták volna, módott adott arra, hogy az emberek az ő lelki hibáik és gyarlóságaik,

szerencsétlenségeik és bűneik legbizonyosabb diagnózisát állapítsák meg. Ez a mód: az ő Ígéje. Ebből való intés, hogy: „Nincs teremtmény, mely láthatatlan volna előtte; sőt inkább minden leplezetlen annak szemei előtt“. Istennek ezen ígéje teljes világosságot nyújt saját lelki állapotunk megismerésére. Ha valaki a szentírást veszi kézbe s evvel keresi, vagy elmegy a templomba, vagy egy vallásos összejövetelre s ott kutatja lelkének hibáit, hiányait, ha ezt igaz szívvvel teszi: Istennek ígéje erőt ad azok felismerésére s legyőzésére

Fájdalmas volna, ha azt látnók, hogy a lélek oly halálosan megbetegedett, hogy emberi erővel nincs mentesség. Még rosszabb volna, ha még azzal is tetőzőnők a bajt, hogy elveszítők a gyógyulás reményét: s nem keresnek meg azt a híres jó orvost, a ki valószínű csodatevő a legnehezebb betegségekkel szemben is. És ki lenne más ez az orvos mint az Úr Jézus Krisztus. Fájdalmas van? Tested fáj? Lelked fáj? Éhes vagy? Szomjazol? Béna, vak vagy süket vagy? Vagy talán meg is vagy halva annak a mi jó, szép, nemes, igaz, tiszta? Istennek, embernek? Jézus Krisztus a te orvosod. Menj hozzá. Ő vár, mert neki rendelő-órája van mindig.

Kegyesség útja.

Az ártatlanság és a bűn.

Sok évvel ezelőtt, egyik kiváló festőnk egy kedves gyermekarc látásán annyira felbuzdult, miszerint nyomban elhatározta, hogy képet fest róla. Elhatározását meg is valószínűsította s a szépen sikerült képen. „Az ártatlanság“ címet adta. Mindenki a legnagyobb elragadtatással beszélt a képről. Az igazi gyermeki ártatlanság bája ömlött el azon; a kis gyermek mosolygó arcán, szelid szemlein, napsugár-szín haján: szóval egész valóján. S a képet drága pénzen vásárolta meg egy gazdag műértő.

Néhány év múlva, a kép tulajdonosa arra a gondolatra jött, hogy a kép párját is elkészítteti s felkeresvén a festőt megkérte, hogy „Az ártatlanság“ című képének párját is készítse meg „A bűnt“. A művész csak sok keresés és utánjárás után talált a megfestendő új képhez megfelelő modell-alakot, egy rettenetes bűnös személyében, a ki mint rablógyilkos és betörő tett rémes hirre szert s a ki a börtönök legfélelmezbesebb lakója volt. A kép elkészítése nagy ügygyel bajjal folyt, de végre is sikerült. A komor, rideg börtön, a sötét környezet s ebben előtérben a rab szerencsétlen marcona alakja valami csodás, megindító hatást kölcsönöztek a képnek. A mikor aztán a művész teljesen befejezte munkáját, mindkét képét odaállította egymás mellé s elhívta a modellül szolgáló bűnöst is, hogy nézze meg a két alak közötti

ellentétet és kíváncsian várta a hatást, melyet a képek erre a szivtelen gonosztevőre gyakorolnak.

Alighogy elővezethették a nyomorultat, tekintete „Az ártatlanság“-ra esett s egy pillanatnyi ingadozás multán zokogva omlott a földre, egészen elfödve durva kezeivel könnyteli arcát. Mi történhetett vele? Két alakban látta magát maga előtt. Az a kedves gyermek, a kiről a művész egykor „Az ártatlanság“-hoz festette az alakot, szintén ő volt s kis korának összes emlékei egyszerre ujultak fel lelke előtt.

Vajjon mi történék, ha minden bűnös ember elé két ilyen képet állítnának oda, lefestve őket gyermek ártatlanságukban, az édes anyai karok között, mint ártatlan csecsemőket, midőn megkeresztelték őket az Atya, Fiú, Szentlélek egy örök Istennek nevében és később bűneikben? Mi történék, ha egykor minden elvetemültnek szólna rettenetes ítélete közben az Úr: „Lásd, ilyen kellett volna légy, mert én ilyenek teremtettelek és mivé lettél; mit csináltál magadból?“

Egyháztársadalmi élet.

Téli munka az egyházközségekben. Ugy hisszük, hogy nincs erdélyi ref. Egyházkerületünknek egyetlen lelképásztor, ki ne látná szükségét az egyháztársadalmi munkának s alig ha van a magyarországi református Anyaszentegyházban olyan egyházközség, a melyben a téli időszakban immár megszokottá vált egyháztársadalmi munka ne folya. Itt vallásos felolvasások, ott ifjusági-vallásos-esték, amott a ref. nők egyesülései és áldozatkész munkái, tovább az elhagyottak, árvák gondozása serkenti a lelkeket Istenfélelemre, vallásos buzgóságra és sokat üldözött s most is sok megpróbáltatásnak kitett Egyházunk iránt való áldozatkészre. Mindenfelől halljuk a jó híreket s lelkünk gyönyörködik a szent fáradozáson, a melyben omló minden kis veritékcsep kedves áldozat az Úr előtt. De figyelmeztetünk minden lelképásztort s minden buzgó atyafit, a ki az ily szent munkában részt vesz, arra, hogy a mi célunk az *egyházépítő munka* s éppen ezért első sorban a lelki szükségén kell segíteni s nem szabad követ adni a fiaknak kenyér helyett. Az evangéliummal, mint isteni erővel kell áthatni előbb a lelkeket. Az Isten ígéjének erejével előbb életre kell támasztani az egyház tagjait, hogy valóban élők ké legyenek és ne csak statisztikai kimutatásra alkalmas anyag. Ezért fel kell használnunk, helyesebben *ujból használatba kell vennünk anyaszentegyházunknak régi kegyelmi eszközeit: az ígét, az imádságot és a szakramentumokat.* Ez legyen egyháztársadalmi munkánk alapvetése. De kétségtelen az is, hogy e főgondolat mellett a reális viszonyokat, a mindennapi élet jelenségeit sem szabad elhanyagolni. Napjaink szociális életének keresztényi felfogása és az evangélium igaz erővel való

viszonyba hozatala, rendkívül fontos volna. A jelen élete lüktessen bennünk. Ha korunk gyermekei vagyunk legyünk egyuttal korunk predikátorai is.

H i r e k.

Olvasd a bibliát.

Jézus és első tanítványai.

(János ev. 1, 35—51.)

János tanítása és bizonyágtétele saját tanítványainban ébresztette legelőször azt a vágyat, hogy Jézussal közelebbi érintkezésbe jussanak. Az Üdvözítő mint egy erős mágnes, magához vonzotta a sziveket s a ki egyszer megismerte őt, az másokat is hozzá vezetelt.

Aranymondás: Te vagy az Istennek ama fia, te vagy az Izraelnek ama királya. Ján. ev. 1. 50.

Oktató jegyzetek:

I. A Mester. Jézus minden egyes tanítványát nagy szeretettel fogadta; mindjárt az első találkozástól kezdve érezte velők, hogy érettök jött, hogy életét érettök adja oda. Ő maga el is indult, hogy egyiket-másikat megkeresse és követésére hívja. Ismerte mindegyiknek a szükségét, vágyát. S ha hallgattak hívó szavára, megértette velők Isten ígét, élesztette bennök a hitet, az új élet útját nyitotta meg előttök, többet és többet mutatott neki Isten dicső dolgaiból s bizonyította, hogy ő az Isten Fia. Minket is magához hív, minket is keres, közeledjünk Ő hozzá, kövessük, akkor mi is ily dicső tapasztalatot fogunk szerezni.

II. A tanítványok. Különböző emberek voltak, de mind azt érezték, hogy Megváltóra, Isten Bárányára szükségük van s ezért követték Jézust. Es az ő beszédét hittel fogadták; látták, hogy az nem emberi szó, a mit Jézus hirdet, hanem Isten ígétéinek teljesülése. Tudták hogy csak Ő vezetheti őket Istenhez, Ő az út, az gazság és az élet. Nem elégedtek meg azzal, hogy ők megtalálták; ennek a Királynak dicsőségét akarnak szerezni mások előtt is; ezért tesznek biznyságot róla; ezért vezetnek el másokat is Jézushoz. Ha Jézus tanítványai akarunk lenni, kövessük, higyjünk szavának, munkálkodjunk érte.

Egy bizonyos méhfajról azt állítják, hogy ha csak egy rátalál valami új virágzó mezőre, a mely sok édes mézet ígér, azonnal visszazáll és értesíti társait, mire egy egész raj vele indul, hogy arany himpórral megrakva visszatérjen. Jézussal található a legédesebb boldogság, minél többeket vezetünk ő hozzá, annál nagyobb a mi lelki kincsünk.

— **Dr. Bartók György néhai erdélyi ref. püspök emléke.** Istennek s az embereknek tetsző módon ohajtja az erdélyi ref. egyházkerület kegyelettel megőrizni néhai püspökünk emlékét. Egyházmegyék, egyházközségek és egyesek „Koszoru-megváltás“ címén kisebb-nagyobb összeget adományoznak az egyházkerület kolozsvári szeretetháza részére s az így befolyó adakozások összege megfelelő alapítványá nőheti ki magát, melynek jótéteményét lelkészek, tanárok, tanítók árvái fogják élvezni. Ily adományok folytak be eddig a választui egyházközségtől, Kovács Sándor vajdahunyadi lelkésztől, a marosi, a görgényi egyházmegyétől, a maros-vásárhelyi ref. kollegiumtól, a maros-vásárhelyi egyházközségtől. További adományok Tarcaly Endre szeretetházi igazgató címére Kolozsvárra küldhetők.

— **Püspökválasztó közgyűlés.** Az erdélyi ref. egyházkerület f. évi február 18-án közgyűlést tart, melynek tárgya egyfelől az üresedésben levő püspöki állás betöltése, másfelől a tavaszi rendkívüli közgyűlés idejének meghatározása leendő.

— **Minden élő dicsérje az Urat.** Ezt mondja a 150-lk zsoltár. Ebből az következnek, hogy Isten dicsőségét minden nyelven lehet hirdetni s dicsérni. A magyar római katolikus lelkészeknek miért nem szabad, hogy a gyülekezet anyanyelvén végezzék istenítiszteletüket s miért miséznek latin nyelven, a melyet a hiveik nem értenek?

Ország-világ.

— **Az Ausztriával való kiegyezés javaslatait el fogadta a képviselőház.** A képviselőház folyó hó 13-án délelőtt Justh Gyula elnöklése alatt ülést tartott, melyen feltűnően nagyszámu képviselő jelent meg. Az ülésen minden hozzászólás nélkül tizennyolcz törvényjavaslatot és miniszteri jelentést fogadtak el. Az elfogadott javaslatok közt volt a kiegyezési, kvóta és külkereskedelmi szerződésekről szóló törvényjavaslat. A miniszteri jelentések nagyobbára helyi érdekü vasutak engedélyezését tárgyalták, melyek között legfontosabb a Brassó — Fogaras helyiérdekü vasut engedélyezése.

— **Az új választói jogról.** Mióta a kormányelnök és a belügyminiszter is bejelentették, hogy márciusban, legkésőbb áprilisban a választási reformot felölelő törvényjavaslatok be fognak terjesztetni, minden irányból megindultak a kombinációk azoknak tartalmáról. Természetesen, hogy az így szárnyra kelt híreknek nagyobb érdekességet kölcsönözzenek, forrásul teljesen illetékes megbízható helyeket jelölnek meg. Ezek a hiradások azonban pusztá találgatások, melyek valódisága és komolysága semmiféle alappal nem bír. Egy vidéki lap most a választó reformról teljesen megbízható jelzéssel a következő adatokat közli: A választójog törvénytervezete megadja a választási jogot minden magyar állampolgárnak, aki huszonegvedik életévét betöltötte és magyarul írni és olvasni tud. Az új törvény a szerzett jogokat nem érinti. A kinek bármely alapon a régi törvény szerint volt szavazati joga, az szerzett jogát továbbra is megőrzi. Választói joggal bír továbbá minden magyar állampolgár, ha nem is tud magyarul írni tud és olvasni, de bizonyos, a törvényben meghatározott minimális adót fizet. Nem bírnak választó joggal azok, kik a magántulajdon, vallás, a házasság vagy a nép egyes osztályai ellen izgatás miatt büntetve voltak; választás nem titkos, hanem nyilvános. A választás körjegyzői székelyek szerint történik. A mai választókerületek teljesen megszűnnek. Az új választókerületek beosztása és megalkotása most van folyamatban. A képviselőház megsemmisitheti ama megválasztott képviselő mandátumát, aki megválasztását megelőző agitációnál az ország egysége vagy a magyar nemzet ellen foglal állást, vagy pedig, aki a tulajdon, vallás vagy házasság intézménye ellen szállott sikra. Az új képviselők hat évre lesznek választva.

— **Gyermektörvényszékek.** Az Egyesült-Allamokban gyermek-ítélőszéket létesítettek. Elvetemült kis gonosztevő fölött bíraskodik a külön e célra alkalmazott egyén, aki a fejletlen agy és szív utvesztőit minden egyes esetben melegséggel, türelmes kitarással tanulmányozza, nehogy vigyázatlanságból, gondtalan nembánomságból, esetleg helytelenül markoljon bele a rosszul indult oktalan lények sorsába. Paragrafusai nem törvénykönyvben irottak. A saját józan belátása vezeti. A vádlott egyéniségének fiziológiai, társadalmi szükségleteihez alkalmazza, ha csak lehetséges, ítéletét s ha nem, a legszigorubb eljárásról van szó. Bármilyen esetben lehetőleg négyszemközt veszi elő a bűnöst, nehogy a rendes, nyilvános törvényszéki tárgyalások kíváncsi, bámészködő közönsége megfélemlitse, avagy megátalkodottsággal záruljon be vallató szavára bimbóként fésző eyomorult kis lelke, meg hogy mintegy alkalma ne legyen hőstettként tetszelegni vétkével. Védő ügyvéd természetesen nem sze-

repe. Maga is tudja az a speciálista bíró, mit hozhat föl a legalattomosabb, legkörmönfontabb vádlott védelmére. Börtönbüntetésről persze szó sincs. Javitóintézetek állanak rendelkezésére. A gonoszabb fajta oda kerül. A jóindulatuakat s akiket könnyebb vétség terhel, szabadlábra helyezi. Többé kevésbé felügyelet alatt maradnak.

A város minden negyedében van egy megbízottja ennek az ítélőszéknek. Fizetést kap, amely idővel növekedik. A havibér háromszáz koronára is rug. Ezért aztán köteles lehetőleg minden lépését szemmel tartani a szabadon bocsátott gyermekeknek. Sőt vezeti is. Jó szóval oktatja. Istápolja lelkét. A bírónak tartozik apróra beszámolni, aki mintegy gondnoka a megholtott gyermeknek s aki bármelyik percben, amikor jónak látja, javító iskolába zárhatja. Vannak azonban nem fizetett alkalmazottak is. Egyik-másik helyen műkedvelősködnek melegsziivü humanisták s noha kellő lelkiismeretességgel igyekeznek a magukra rótt kötelességeknek megfelelni, mégis pontosabbnak, szorgalmasabbnak bizonyult az, akivel teljes hatalommal rendelkezik a bíró, mert hát ki ne félne elveszíteni az aránylag busásan dotált s kevésbé fárasztó munkával járó állást.

Agrár takarékpénztár r. t.

Maros-Vásárhelyt.

FIÓKINTÉZETEK:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sepsiszentgyörgy, Székelykeresztur, Székelyudvarhely.

Befizetett alaptőke: 1500.000 korona

Takarékbetétek: 8 millió korona.

A takarékoságot a lakosság minden rétegében előmozdítandó, amerikai módon

házi takarékperselyeket

izléses, csinos kivitelben, zárva, kulcsok nélkül ingyen bocsátunk feleink rendelkezésére, a melyek által még a legkisebb összegek is könnyü módon megtakaríthatók. Ezen házi takarékperselyeknek azon nagy előnyük van, hogy azokból pénzt a mi közbejöttünk nélkül kivenni nem lehet és így a fél annak a kísértésnek, hogy a megtakarított pénzt esetleg céltalanul elköltse, könnyen elállhat.

Ha legalább egy korona a perselyben összegyűlt, sziveskedjék intézetünkhöz fáradni, a mikor a megtakarított összeget a perselyből a t. cím jelenlétében kivesszük és a betéti könyvecskéjébe javára írjuk.

A perselyt zárva, kulcsok nélkül visszaadjuk és a pénzgyűjtés ujból kezdődik.

Tisztelettel

Agrár Takarékpénztár r. t.

Maros Vásárhelyt.